

درمان اچ آی وی. کلید پیشگیری است. بیماران را برای درمان حمایت کنیم. شمار روز جهانی ایدز ۱۳۹۴

تعریف بیماری :

ایدز یک بیماری عفونی است که باعث تحلیل شدید توان و قدرت سیستم ایمنی بدن انسان شده و بیمار را در مقابل انواع بیماریها (عفونتهای فرصت طلب و سرطانه) بی دفاع ساخته و باعث از پای در آمدن فرد و مرگ وی میشود .

تاریخچه بیماری:

در سال ۱۹۸۱ میلادی نوعی بیماری ناشناخته در آمریکا گزارش گردید. عامل این بیماری نوپدید که در سال ۱۹۸۳ توسط محققین انستیتو پاستور فرانسه مشخص گردید ویروس HIV و بیماری مذکور را ایدز نامیدند .

موج گسترش نگران کننده این بیماری به سرعت مرزهای جغرافیایی را پیموده و تمامی کشورهای جهان را آلوده کرده است. این بیماری لاعلاج و خانمانسوز که ایدز یا بلای قرن نامیده می شود، با سرعت غیر قابل تصور به تهدید سلامت کلیه جوامع پرداخته به گونه ای که تلفات ناشی از این بیماری تا آخر قرن بیستم بیش از تلفات وبا و طاعون در قرن نوزدهم بوده است .

طبق آخرین گزارش سازمان جهانی بهداشت تا پایان سال ۲۰۱۳ تقریباً ۳۵ میلیون نفر با ویروس ایدز در سطح جهان زندگی می کردند که ۲/۱ میلیون نفر آنها به تازگی در سال ۲۰۱۳ به ویروس آلوده شده اند.

به هر حال با وجود این آمار و ارقام، متأسفانه موارد گزارش شده فقط مقدار اندکی از کمیت واقعی آلودگی و بیماری ایدز را در دنیا مشخص نموده است .

بر اساس آخرین آمار کشوری در دسترس تا ابتدای بهار سال ۱۳۹۴ در مجموع ۲۹۴۱۴ نفر مبتلا به HIV/AIDS (افراد) که ویروس بیماری وارد بدنشان شده است) در کشور شناسایی شده‌اند که ۸۸ درصد مرد و ۱۲ درصد زن بودند. از این تعداد تاکنون ۶۹۹۰ نفر مبتلا به ایدز شناسایی شده و ۶۲۰۲ نفر فوت کرده‌اند. ۴۵/۶٪ افراد در گروه سنی ۲۵-۳۴ سال قرار دارند.

عامل بیماری:

عامل مولد بیماری ایدز یک ویروس است. این ویروس که ویروس نقص ایمنی یا HIV نام دارد سیستم دفاعی بدن را مورد حمله قرار داده و باعث اختلال فعالیت آن می شود .

این ویروس نوعی از سلولهای دفاعی بدن انسان به نام لنفوسیت ها را مورد حمله قرار داده و در آنها شروع به ترشح موادی علیه ویروس می کند که به آنها آنتی بادی گفته می شود .

علائم بالینی:

مهمترین علائم بالینی این بیماری عبارتند از :

- بزرگ شدن غدد لنفاوی بدن
- اسهال و تب بیشتر از یک ماه
- کاهش وزن مفرط (بیش از ۱۰٪ وزن بدن)
- تعریق شبانه و خستگی و بی حالی
- عفونتهای شدید پوستی و یا ریوی که به درمانهای عادی پاسخ نمی دهد. در این مرحله درمان بیمار به سختی امکان پذیر است و اغلب منجر به مرگ خواهد شد .

با این وجود هیچکدام از علائم فوق به تنهایی اختصاصی جهت تشخیص بیماری ایدز نبوده و ممکن است در سایر بیماریها نیز دیده شود لذا تشخیص قطعی فقط توسط پزشکان و متخصصین امکان پذیر است .

نمونه تشخیص بیماری:

تشخیص آلودگی HIV فقط با نوع ویژه ای از آزمایش خون امکان پذیر است و همانطور که ذکر شد در این آزمایش وجود آنتی بادی های ضد ویروس در خون اندازه گیری می شود (با توجه به اینکه در دوران نهفته بیماری هنوز تستهای آزمایشگاهی مثبت نشده اند لذا انجام آزمایش بلافاصله پس از تماس فرد با خون و یا ابزار آلوده روش مناسبی جهت تشخیص قطعی نمی باشد).

راههای انتقال ویروس به بدن:

۱-تماس جنسی

۲-از طریق دریافت خون و فرآورده های خونی، فاکتورهای انعقادی و یا دریافت اندام و بافت پیوندی از افراد آلوده.

۳-از طریق ابزار برنده و نافذ پوست که آلوده به ویروس باشند. مثل: سوزن و سرنگ مشترک خصوصا در معتادان تزریقی.

۴-از راه مادر به کودک

تماس جنسی:

حدود ۸۰ درصد موارد آلوده شده به ویروس HIV در دنیا از طریق برقراری روابط جنسی با افراد آلوده مبتلا شده اند ولی در کشور ایران ۱۴/۵ درصد موارد آلودگی شناخته شده ناشی از تماس جنسی بوده است. خطر انتقال بیماری از راه تماسهای جنسی غیر عادی (مثلا در همجنس بازان) بیشتر است .

دریافت خون و فرآورده های خونی آلوده:

بیماری ایدز از طریق دریافت خون و فرآورده های خونی و فاکتورهای انعقادی آلوده به ویروس HIV قابل انتقال است. با آنکه در اکثر کشورهای جهان این فرآورده ها از نظر نوع آلودگی به ویروس ایدز و هپاتیت، مورد بررسی قرار می گیرند ولی حدود یک درصد از آلوده شدگان با ویروس HIV در دنیا از این طریق آلوده شده اند. میزان آلودگی شناخته شده در کشور ایران به این روش ۰/۸ درصد می باشد.

ابزار برنده و نافذ پوست آلوده:

در صورتیکه سرنگ و سر سوزن، تیغ سلمانی و سایر وسایل برنده به طور مشترک مورد مصرف قرار گیرند، انتقال آلودگی از بیماران به افراد سالم را موجب میگردند. در کشور ایران بیشترین روش آلوده شدن (۶۶/۶ درصد) از این طریق اتفاق افتاده است.

ابزار و لوازم حجامت، سوراخ کردن گوش، خالکوبی، ختنه سنتی، طب سوزنی، ابزار دندانپزشکی، پزشکی، جراحی و وسائل به کار گرفته شده در طب زنان و زایمان و مامایی در صورت آلوده بودن می توانند سبب انتقال آلودگی از بیماران به افراد سالم گردند .

دانشگاه علوم پزشکی تهران
معاونت بهداشت
مرکز بهداشت جنوب تهران

درمان اچ آی وی. کلید پیشگیری است. بیماران را برای درمان حمایت کنیم. شمار روز جهانی ایدز ۱۳۹۴

دارای یک زندگی اجتماعی فعال باشند و در کنار سایر افراد جامعه و خانواده به سر ببرند.

چه کنیم که به ویروس مولد بیماری ایدز آلوده نشویم:

- ۱- رعایت شئونات اخلاقی، مذهبی، اهمیت به ازدواج، پابندی و وفاداری به خانواده.
- ۲- استفاده از وسایل شخصی جهت رعایت بهداشت فردی و عدم مصرف تیغ و مسواک و خلال دندان دیگران که ممکن است در قسمتی از بدن بوسیله آنها خراش یا بریدگی ایجاد شود.
- ۳- استفاده از سوزن و سرنگهای یکبار مصرف فقط جهت یکبار تزریق.
- ۴- دریافت خدمات بهداشتی و درمانی فقط از افراد مراکز قانونی و ذیصلاح بهداشتی و درمانی که از اصول احتیاط همه جانبه پیروی می کنند.
- ۵- عدم اعتیاد به هر گونه ماده مخدر به عنوان یک اصل شـرعی و بهداشتی.
- ۶- ایجاد آگاهی درباره ایدز در نوجوانان و جوانان که بدانند که جلوگیری از ایدز به سهولت امکان پذیر است. لذا رفتارهایی که می توانند منجر به انتقال این بیماری گردد، مانند اعتیاد، روابط جنسی نامشروع و ... خودداری کنند.

با پرهیز از انگ و تبعیض
همه را از آموزش
پیشگیری و درمان ایدز
بهره مند سازیم.

نشانی مراکز مشاوره بیماریهای رفتاری

مرکز بهداشت جنوب تهران

۱. مرکز مشاوره بیماری های رفتاری زمزم:
قلعه مرغی، خ زمزم، چهار راه صالح نیا،
کوچه باغ، مرکز شهید احمدی
۵۵۸۴۱۲۲۲
۲. مرکز مشاوره زنان:
تقاطع وحدت اسلامی، شوش غربی، جنب
اورژانس تهران، ۵۵۶۸۵۹۶۱
۳. مرکز مشاوره بیماری های رفتاری
بیمارستان امام خمینی: بلوار کشاورز،
بیمارستان امام خمینی، جنب بخش
عفونی، ۶۶۹۱۱۲۹۶

با توجه به موارد فوق **نیازی به جدا سازی افراد آلوده یا بیمار از افراد سالم و یا خانواده آنها وجود ندارد.**

راه های پیشگیری از بیماری ایدز:

برای مبارزه با این معضل بهداشتی، فرهنگی و اجتماعی شناخت راه های انتقال بیماری، بکار گیری اصول پیشگیری و مراقبتی مناسب و اتخاذ رفتارهای بهداشتی و سالم اساسی ترین روش محسوب می گردد. همچنین مشاوره اصولی و موثر جزء راه های علمی و کاربردی در کنترل این مشکل و قطع زنجیره انتقال آلودگی و ایدز می باشد. در امر مبارزه با ایدز اصولاً می توان جامعه را به سه گروه عمده تقسیم نمود:

عموم مردم جامعه: بایستی راه های انتقال بیماری را بشناسند و با پرهیز از رفتارهایی که منجر به انتقال بیماری شود، سلامت خود را تضمین نمایند.

افراد در معرض خطر: افرادی هستند که بواسطه داشتن یک رفتار پر خطر مثل اعتیاد، ارتباط جنسی مشکوک، تزریق مکرر خون، انجام اقدامات جراحی غیر استریل و... بیش از سایر افراد جامعه در معرض خطر مبتلا هستند. این افراد علاوه بر آنکه بایستی آگاهی کافی در خصوص راه های انتقال بیماری را کسب کنند بایستی توسط افراد و پزشکان دوره دیده مورد مشاوره قرار گرفتند و در صورت صلاحدید پزشک، تحت آزمایش تشخیصی قرار گیرند.

افراد آلوده به ویروس: در پیشگیری از انتقال بیماری به جامعه توجه به این افراد از حساسیت ویژه ای برخوردار است، زیرا علاوه بر آنکه به عنوان یک انسان بیمار نیازمند به توجه هستند، به عنوان مخازن آلودگی در جامعه هم محسوب می شوند لذا نیازمند مراقبت بیشتری نیز هستند. همانطور که قبلاً هم ذکر شد این افراد می توانند سالیان طولانی (حتی تا ۲۰ سال) بدون آنکه دچار عارضه خاصی گردند به زندگی عادی خود ادامه دهند و همانگونه که اشاره شد چون ویروس از راه معاشرتهای معمولی منتقل نمی گردد پس افراد آلوده بدون آنکه برای دیگران خطری محسوب شوند میتوانند

این وسائل باید به صورت یک بار مصرف باشند و یا آنکه بطور مشترک استفاده نشوند. در مورد آن دسته از وسائل پزشکی، دندانپزشکی، جراحی و پیراپزشکی نیز که امکان استفاده به صورت یک بار مصرف وجود ندارد باید ابزار به خوبی توسط دستگاههای مخصوص و یا محلول های شیمیایی ویژه استریل و سترون شوند.

نکته: روشهای استریل نمودن شامل استفاده از دستگاه یا استریل حرارتی مثل اتوکلاو، فور، محلول شیمیایی مخصوص و یاجوشانیدن و استفاده از الکل ۷۰ درصد میباشد.

از راه مادر به کودک:

راه دیگر انتقال از طریق مادر آلوده به جنین طی دوران بارداری و زایمان است. همچنین شیر مادر آلوده نیز میتواند سبب انتقال آلودگی به کودک گردد. در کشور ایران ۱/۴ درصد موارد آلودگی از روش مذکور ایجاد میشود.

راههایی که ویروس ایدز از راه آنها منتقل نمی شود:

ویروس HIV از طریق تماسهای عادی مثل کارکردن با یکدیگر، زندگی دسته جمعی، هم صحبت شدن و معاشرت های اجتماعی در محیط های عمومی و مکانهای پر تراکم مثل محیط منزل یا کار یا تماس روزمره با افراد آلوده، هم سفر بودن، همکلاسی بودن، نشستن در کنار یکدیگر و یا همکاری بودن و نیز از راه روابط عادی اجتماعی مثل سوار شدن در اتوبوس و تاکسی از شخص آلوده به سایر افراد سرایت نمی کند، همچنین از راه های زیر نیز قابل انتقال نمی باشد:

- خوردن، آشامیدن و یا استفاده از کارد و چنگال، لیوان، وسایل و ظروف غذا خوری و یا در رستوران های عمومی و غذا خوردن با یکدیگر
- اشک و بزاق
- از راه هوا (عطسه و سرفه)
- استفاده از سرویس های بهداشتی مشترک مثل حمام، توالت و استخر های مشترک
- توسط حیوانات، حشرات و یا نیش آنها استفاده از تلفن های عمومی

خط تلفن هات لاین باشگاه باران مثبت تهران:
۶۶۵۹۳۰۳۰